

Rapport – 17 oktober 2022

Ambitiedocument

Omgevingsvisie Boxtel

meewerkend

boxtel

Titel document: Ambitiedocument

Sub titel: Omgevingsvisie Boxtel
Referentie: BH7677-MI-RP-220225-1529
Status: v5/Definitief
Datum: Monday, 17 October 2022
Projectnaam: Omgevingsvisies Boxtel en SMG
Projectnummer: BH7677
Auteur(s): Lisette Mom, Thijs Sommers, Pauline van Heugten

Opgesteld door: Lisette Mom

Gecontroleerd door: Thijs Sommers

Datum: 17-10-2022

Goedgekeurd door: Thijs Sommers

Datum: 17-10-2022

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veeleenvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Invulling en vorm van de omgevingsvisie	2
1.4	Hoofdthema's omgevingsvisie	3
1.5	Omgevingseffectrapportage (OER)	4
2	Routekaart omgevingsvisie	5
3	De bouwstenen	6
3.1	Beleidsanalyse	6
3.2	Trends en ontwikkelingen	7
3.3	Dromen	9
3.3.1	Kernkwaliteiten	10
3.3.2	Dromen voor 2040	10
4	Ambities	11
4.1	Ambities per hoofdthema	12
4.1.1	Aangenaam leven	12
4.1.2	Verbindend netwerk	13
4.1.3	Krachtige economie	14
4.1.4	Inclusieve duurzaamheid	14
4.2	Verbindingen tussen de ambities	16
4.2.1	Kansen	16
4.2.2	Dilemma's	17
5	Uitwerking van de ambities	18
6	Bijlagen	19

1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de aanleiding, doelen, invulling en hoofdthema's van de omgevingsvisie beschreven. Dit ambitiesdocument is een tussenproduct bij het opstellen van de omgevingsvisie.

1.1 Aanleiding

Omgevingswet

Iedere gemeente in Nederland stelt op basis van de nieuwe Omgevingswet een omgevingsvisie op. De omgevingsvisie geeft aan hoe we de totale fysieke leefomgeving voor een lange periode willen inrichten. Denk hierbij aan gebouwen, wegen, water, bodem, landschappen, natuur en erfgoed. De omgevingsvisie is zelfbindend voor de gemeente. Zelfbindend betekent dat de omgevingsvisie verplichtingen schept voor de gemeente om de ambities te behalen. Dat kunnen we niet alleen, daarom werken we samen met andere partijen, zoals inwoners en bedrijven om doorwerking van de ambities te bereiken.

Volgens de Omgevingswet moet de omgevingsvisie in elk geval het volgende beschrijven:

- de grootste kwaliteiten van de leefomgeving;
- de plannen voor ontwikkeling;
- de hoofdlijnen van het beleid.

De gemeenten bepalen zelf de verdere invulling en vorm van de omgevingsvisie. Voor de invulling van de omgevingsvisie van de gemeente Boxtel hebben we gekozen voor een [website](#), met een indeling in vier hoofdthema's (zie §1.4). De omgevingsvisie is één van de instrumenten van de nieuwe Omgevingswet. Om de ambities te behalen zijn in het vervolg ook andere instrumenten nodig, zoals het omgevingsplan. Op de [website van de gemeente](#) is hier meer informatie over te vinden.

Ontwikkelingen in de leefomgeving

In de gemeente Boxtel zijn veel ontwikkelingen in de leefomgeving. Denk hierbij aan woningbouw, veranderende agrarische bedrijven en het opwekken van duurzame energie. Soms kunnen deze ontwikkelingen worden gecombineerd, maar niet altijd. Er is beperkte ruimte beschikbaar en niet alles kan zomaar overal. Dit vraagt om een visie die kaders schept en richting geeft aan toekomstige ontwikkelingen.

Figuur 1 – Selectie van nieuwsartikelen

1.2 Doel

De omgevingsvisie helpt, met het oog op het doel van de Omgevingswet, om de juiste balans te vinden tussen het op de lange termijn benutten en beschermen van de leefomgeving van Boxtel:

1. De visie geeft een integrale richting aan ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, en de uitwerking van beleid in onder andere programma's, het sociaal domein en het omgevingsplan.
2. De visie geeft een uitnodigend en inspirerend toekomstbeeld dat is opgesteld met en voor inwoners, organisaties en (maatschappelijke) ondernemers.
3. De visie geeft de werkwijze aan: wat doet de gemeente, wat laten we aan de markt over, wat laten we aan de samenleving over, en welke voorwaarden stellen we hierbij?

1.3 Invulling en vorm van de omgevingsvisie

De gemeente bepaalt zelf de nadere invulling van de omgevingsvisie. In aanvulling op het doel van de omgevingsvisie en de wettelijke eisen hanteren we hierbij de volgende uitgangspunten:

Integraal

- De onder de Omgevingswet nieuwe thema's zoals gezondheid en klimaatadaptatie, en de 'bestaande' onderwerpen zoals bedrijvigheid en lucht krijgen een plek in de omgevingsvisie.
- De thema's worden in samenhang (integraal) benaderd, en op basis daarvan worden ruimtelijke keuzes gemaakt.

Ontwikkelgericht met het oog op 2040

- De omgevingsvisie is voornamelijk ontwikkelingsgericht, wat betekent dat de omgevingsvisie vooral aandacht heeft voor de ambities. Een ambitie kan inhouden dat er een verbetering gewenst is, of dat wat nu al goed is behouden wordt.
- De omgevingsvisie is gericht op de lange termijn. We gaan uit van de gewenste situatie in 2040.

Hoofdpijnen en keuzes

- De omgevingsvisie is gericht op de hoofdpijnen waardoor deze niet snel verouderd.
- We monitoren of de ambities van de omgevingsvisie worden gehaald. Als dit niet het geval is kunnen maatregelen worden genomen, zoals het starten van een programma. Zo nodig actualiseren we de omgevingsvisie zelf door bijvoorbeeld een nieuwe ambitie toe te voegen. We gaan uit van herziening van de omgevingsvisie 4 jaar na vaststelling.
- De omgevingsvisie maakt keuzes, welke kunnen verschillen per deelgebied. Ook beschrijft de visie de leidende principes (uitnodigend) waarop keuzes worden gebaseerd.

Vormgeving

- Het product omgevingsvisie bestaat uit een interactief en digitaal product, het [iReport](#) (website) met beelden en compacte teksten (zoveel mogelijk op taalniveau B1).
- De website van de omgevingsvisie wordt ingezet als groeidocument. Dit betekent dat de website wordt aangevuld na afronding van elke fase.

1.4 Hoofdthema's omgevingsvisie

De omgevingsvisie bouwen we op aan de hand van vier hoofdthema's. De hoofdthema's zijn onderverdeeld in verschillende subthema's. In Figuur 2 zijn de thema's te zien. De thema's bieden structuur en steun bij de invulling van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie behandelt de thema's in samenhang met elkaar. De thema's zijn bewust zo gekozen zodat alle aspecten van de leefomgeving hierin terug kunnen komen. Zowel de sociale, ruimtelijke, economische als ecologische aspecten komen erin terug. Hiermee bieden de thema's een goede basis om op zoek te gaan naar de juiste balans tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. De effecten op de leefomgeving worden onderzocht in een omgevingseffectrapportage (zie §1.5).

Figuur 2 – Themacirkel omgevingsvisie

Aangenaam leven

Dit hoofdthema heeft betrekking op wonen en alles wat samenhangt met een aangename woonomgeving. Hieronder vallen onderwerpen, zoals het landschap, natuur, voorzieningen, gezondheid en veiligheid.

Verbindend Netwerk

Het hoofdthema verbindend netwerk gaat over de netwerken. In fysieke zin gaat het hierbij om netwerken voor verkeer- en vervoer, zowel boven- als ondergronds. In sociale zin gaat het om netwerken die er aan bij dragen dat iedereen volwaardig mee kan doen in de samenleving.

Krachtige economie

Dit hoofdthema gaat over de economische aspecten, zoals het vestigingsklimaat, kennis en innovatie en de arbeidsmarkt in de gemeente. Ook de transitie van duurzame landbouw en toerisme en recreatie zijn van belang in dit hoofdthema.

Inclusieve duurzaamheid

Inclusieve duurzaamheid is een breed thema dat ingaat op klimaatadaptatie en klimaatmitigatie. Het gaat hier over de omschakeling naar circulariteit en hernieuwbare energie (energie die afkomstig is uit natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld, bijvoorbeeld door zonnepanelen of een warmtepomp). Ook biodiversiteit, bodem en water komen terug binnen dit hoofdthema.

1.5 Omgevingseffectrapport (OER)

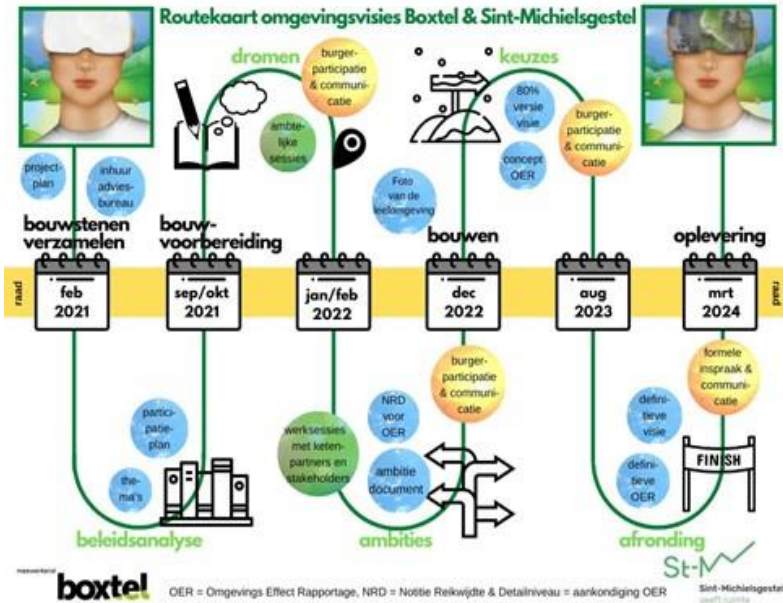
Bij het maken van de omgevingsvisie voeren we in 2023 een omgevingseffectrapportage (OER) uit. Een OER is een variant op de wettelijke procedure milieueffectrapportage (m.e.r.). Een OER kijkt ook naar andere effecten op de omgeving, zoals gezondheid. Het OER heeft als doel om op een objectieve manier de gevolgen van de keuzes in de omgevingsvisie in beeld te brengen. Dit wordt gedaan aan de hand van een beoordelingskader. De hoofdthema's (zie §1.4) vormen hiervoor de basis. Om de effecten van de omgevingsvisie te kunnen beoordelen is het nodig de huidige situatie goed in beeld te brengen. Dit doen we in de zogeheten 'foto van de leefomgeving'. Hier is al een start mee gemaakt.

Kortom, een OER is voor de omgevingsvisie een hulpmiddel om goed onderbouwde keuzes te maken. De foto van de leefomgeving en het OER worden opgeleverd in fase 3.

2 Routekaart omgevingsvisie

In 2021 zijn we gestart met de omgevingsvisie. Omdat het een groot project is maken we de omgevingsvisie in fasen (zie figuur 3). De fasen 0 (bouwvoorbereiding) en 1 (bouwstenen verzamelen) zijn al afgerond. Met het vaststellen van dit ambitiesdocument ronden we fase 2 (bouwen) af.

Figuur 3 – Routekaart omgevingsvisie

Fase 0: **Bouwplan** (niet weergegeven in figuur 3)

We hebben voorbereidingen getroffen door een plan van een aanpak te maken en een participatieplan op te stellen. Het participatieplan is vastgesteld door het college van B&W (zaak 1255942, februari 2021).

Fase 1: **Bouwstenen verzamelen**

In 2021 hebben we op verschillende manieren de belangrijkste bouwstenen voor de omgevingsvisie verzameld: de dromen, de kwaliteiten, het beleid en de trends en ontwikkelingen voor de gehele gemeente. Deze vormen het vertrekpunt voor de ambities en zijn verder beschreven in hoofdstuk 3.

Fase 2: **Bouwvoorbereiding**

In 2022 bekeken we wat nodig is om de dromen te bereiken. En of alle dromen wel tegelijk waargemaakt kunnen worden. We formuleerden de mogelijke ambities en brachten deze in verbinding met elkaar. Op basis hiervan zijn wij in gesprek gegaan met stakeholders over de kansen en dilemma's, en voorliggende keuzes. De raad stelt dit ambitiesdocument vast. Daarna gaan wij dit in de volgende fase ruimtelijk uitwerken. Ondertussen brengen we de huidige situatie in beeld in een 'foto van de leefomgeving'. Dit is een eerste stap voor de omgevingseffectrapportage.

Fase 3: **Bouwen**

In 2023 werken we de ambities en opgaven verder uit. We maken keuzes voor de ruimtelijke uitwerking. De omgevingseffectrapportage helpt ons hierbij. Er komt een overzichtskaart voor de hele gemeente en we kijken ook naar deelgebieden. We schrijven teksten met de belangrijkste punten van het beleid. We presenteren het plan aan professionele partijen en aan inwoners, die hier feedback op mogen geven.

Fase 4: **Oplevering**

De laatste fase is het vaststellen van de visie. Dan kunnen onze inwoners nog één keer hun mening geven via de officiële inspraakprocedure over de omgevingsvisie en de omgevingseffectrapportage. Daarna stelt de gemeenteraad de omgevingsvisie vast.

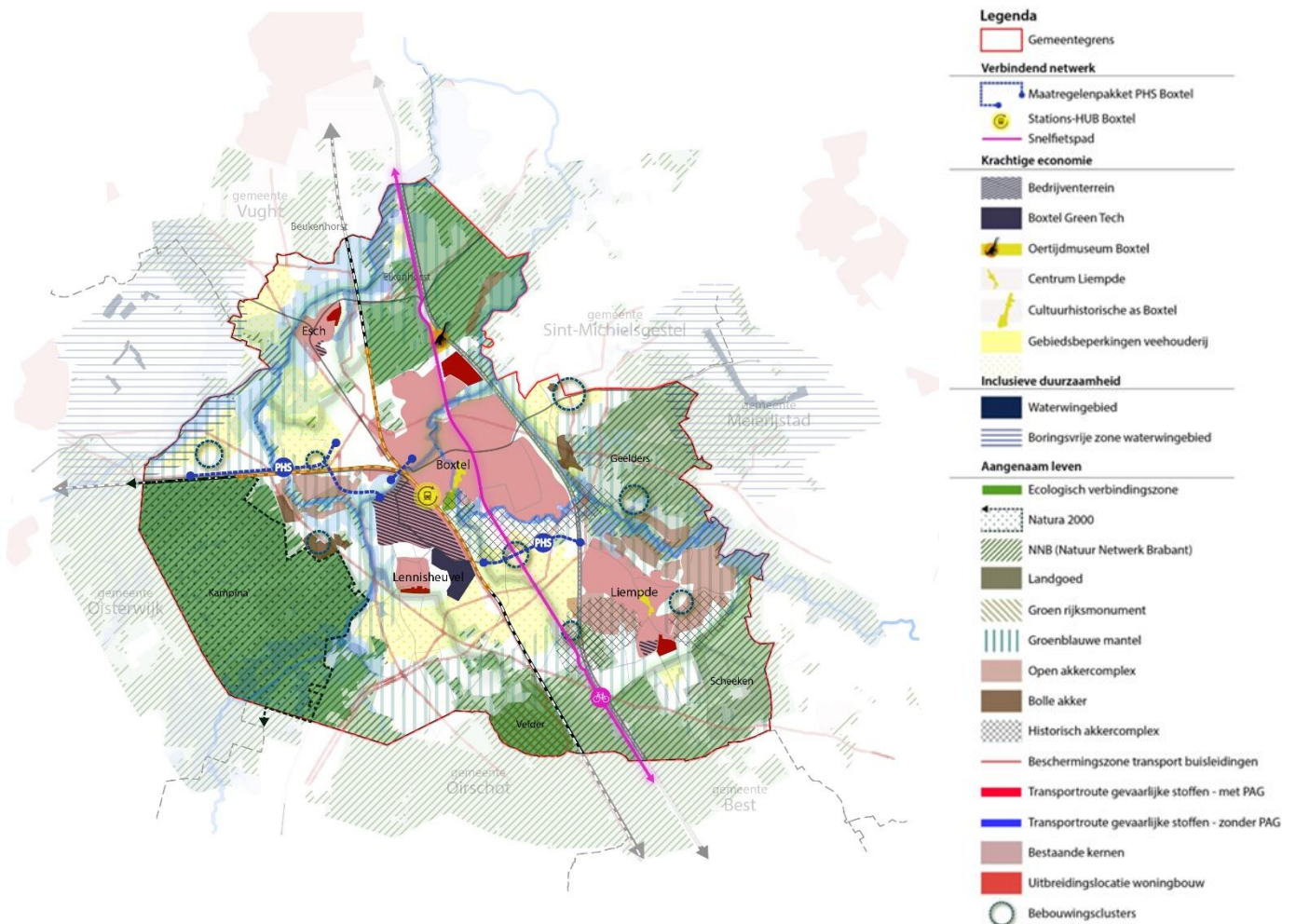
3 De bouwstenen

Dit hoofdstuk geeft een samenvatting van de bouwstenen die in fase 1 zijn opgehaald. De bouwstenen vormen de basis voor het opstellen van de ambities.

3.1 Beleidsanalyse

Het beleid van de gemeente Boxtel bestaat uit wetten, regels, afspraken en plannen die voor de gemeente gelden. Om daar een goed beeld van te krijgen heeft de gemeente een beleidsanalyse gemaakt. De gemeente gebruikt dit als vertrekpunt voor het opstellen van de omgevingsvisie. De kaart hieronder laat een overzicht zien van al het bestaande beleid. Een paar voorbeelden daarvan zijn:

- Nieuwe woningen in alle kernen in de gemeente Boxtel
- Een snelfietsroute tussen 's-Hertogenbosch en Eindhoven die loopt door de gemeente Boxtel
- Samen aan de slag, beleidsakkoord 2021 – 2026
- Toekomstig bedrijventerrein GreenTech Park Brabant
- Het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) Boxtel

Figuur 4 – Kaart met beleidsanalyse

3.2 Trends en ontwikkelingen

Voor alle vier de thema's hebben we in grote lijnen **trends en ontwikkelingen** in beeld gebracht. Deze laten zien hoe de thema's in de toekomst veranderen of hetzelfde blijven. Veranderingen kunnen ontstaan door bijvoorbeeld nieuwe ideeën en uitvindingen, of veranderingen in normen en waarden. Belangrijke trends en ontwikkelingen maken het nodig om afspraken te maken hoe we hiermee omgaan. Dit kan gaan over maatschappelijke ontwikkelingen binnen Nederland. Het kan ook gaan over wereldwijde ontwikkelingen en afspraken, zoals over de opwarming van de aarde. Deze afspraken leiden tot wetten en regels vanuit de Europese Unie, het Rijk en de provincie. Met het maken van de omgevingsvisie moeten we hier rekening mee houden.

Balans tussen het beschermen en benutten van de leefomgeving

De omgevingsvisie moeten we opstellen gezien het doel van de Omgevingswet. Het doel van de Omgevingswet is als volgt:

De Omgevingswet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, gericht op het in onderlinge samenhang:

- *bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en*
- *doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.*

Kort gezegd moet er volgens de Omgevingswet een goede balans zijn tussen het beschermen en het gebruiken van de leefomgeving. De omgevingsvisie moet bijdragen aan het vinden van de juiste balans, waarbij in samenhang (integraal) naar alle onderwerpen wordt gekeken.

Energietransitie: de energietransitie is de overgang van het gebruik van fossiele energie naar hernieuwbare energie. De energietransitie is een opgave die voortkomt uit de Klimaatwet. In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over het terugbrengen van CO₂-uitstoot, zodat de opwarming van de aarde wordt beperkt tot onder 2 graden Celsius. Voor Nederland betekent dit dat onze uitstoot van CO₂ in 2030 met 49% moet worden teruggebracht, en met 95% in 2050. De huidige energiecrisis, die is ontstaan door een wereldwijd tekort aan energie, maakt energiebesparing en het haalbaar en betaalbaar maken van de energietransitie extra belangrijk. De gemeente werkt op dit moment samen met de regio Noordoost-Brabant aan de Regionale Energiestrategie (RES). Het doel is om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de grootschalige opwekking van duurzame elektriciteit, het gasloos maken van gebouwen en de infrastructuur die hiervoor nodig is. Deze maatregelen hebben gevolgen voor de leefomgeving.

Klimaatadaptatie: is een opgave die ook voortkomt uit de Klimaatwet. Als gevolg van klimaatverandering nemen de kansen op extreme hitte, wateroverlast en droogte toe. Bij klimaatadaptatie gaat het er niet om de klimaatverandering te beperken, maar om ons voor te bereiden op de gevolgen ervan. In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is afgesproken dat heel Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Op lokaal niveau moeten we hiervoor maatregelen nemen, bijvoorbeeld door meer waterberging aan te leggen.

Landelijk gebied: vanuit het Rijk wordt geïnvesteerd in een duurzaam landelijk gebied en in robuuste natuur. Het doel is om de natuur te beschermen en het verlies van biodiversiteit te herstellen. De aanpak richt zich niet alleen op stikstof, maar ook op het behalen van de (Europese) normen voor de waterkwaliteit, bodem, klimaat en biodiversiteit. Tegelijkertijd willen we perspectief bieden voor de boeren. De provincies moeten hier gebiedsplannen voor opstellen.

Duurzame Verstedelijking: Een belangrijk onderdeel van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) gaat over ‘verstedelijking en verstedelijkingsopgaven’. Ook in Brabant ligt een forse bouw-, transformatie en herstructureringsopgave. Brabantbreed willen we naast de grote vraag naar ruimte voor woningen en bedrijvigheid ook andere opgaven oplossen met betrekking tot klimaatadaptatie, energietransitie, slimme mobiliteit, biodiversiteit, gezondheid en circulaire economie. Eén van de stedelijke regio’s in Brabant is de stedelijke regio ’s-Hertogenbosch. De regio maakt afspraken met provincie en Rijk over een duurzame verstedelijking. De gemeente Boxtel maakt deel uit van deze regio.

Ook zijn er trends en ontwikkelingen die meer specifiek voor Boxtel gelden. De trends en ontwikkelingen hebben we verdeeld over de vier hoofdthema’s van de omgevingsvisie. Hieronder zijn de trends en ontwikkelingen in relatie tot Boxtel beschreven:

- *Aangenaam leven:* De gemeente Boxtel kenmerkt zich door een groene omgeving met de typisch Brabantse kernen Esch, Lennisheuvel en Liempde en de kern Boxtel met een meer stedelijk karakter. De gegevens van het CBS laten zien dat er voor gemeente Boxtel een middelmatige groei van inwoners wordt verwacht tussen nu en 2035¹. De gemeente is aantrekkelijk om in te wonen en daarom is er ook een strijd om ruimte te zien. Bovendien wordt het verschil tussen het stedelijk gebied en het buitengebied steeds kleiner. Er is scheefgroei waarbij huishoudens goedkoper of duurder wonen dan bij hun inkomen past en ouderen wonen langer thuis. Gezinnen worden kleiner en er is meer immigratie. Hierdoor neemt de drukte op de woningmarkt toe en is er te weinig aanbod voor starters en senioren. Het lukt jonge gezinnen niet altijd om te wonen op de plek waar ze willen. Een andere trend is de vergrijzing. Er wordt daarom ook gezocht naar andere manieren van wonen, waarbij gekeken wordt naar nieuwe vormen van samenwonen (jong-oud, woon-zorg) en nieuwe vormen van gezond wonen in/met groen.
- *Verbindend netwerk:* De gemeente ligt centraal tussen ’s-Hertogenbosch, Tilburg en Eindhoven. Per weg en per spoor is de gemeente letterlijk verbonden met de omgeving. De drukte op de omliggende wegen (A2, N65, A50, A58) neemt toe en daardoor wordt Boxtel minder goed bereikbaar. Tegelijkertijd biedt het treinstation in de gemeente genoeg ruimte voor groei en kan het station de verwachte reizigersstromen verwerken. De verwachting is dat station Boxtel in de toekomst een belangrijker knooppunt wordt en dat woningen en werkgelegenheden steeds beter bereikbaar worden via het openbaar vervoer. De gemeente zal groeien in het aantal verbindingen, zowel fysiek als sociaal. Als gevolg van sociale media en moderne werkvormen werken meer mensen thuis en verandert de manier van contact hebben met elkaar. Ook zien we de verschillen tussen jong en oud en arm en rijk groter worden. Hier tegenover staat dat veel inwoners een actieve houding hebben en met nieuwe ideeën komen om elkaar toch te ontmoeten of om iets bij te dragen aan de gemeenschap. De invloed van inwoners neemt toe en de gemeente denkt mee met haar inwoners.
- *Krachtige economie:* De goede ligging van de gemeente Boxtel maakt het een interessante plek voor bedrijven en ondernemers. Er is een redelijke hoeveelheid bedrijventerreinen aanwezig, waardoor de gemeente veel verschillende soorten bedrijven aantrekt en werkgelegenheid creëert. Vooral de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening zijn goed aanwezig. Met GreenTech Park Brabant creëert de gemeente een bedrijventerrein voor bedrijven die bezig zijn met circulariteit en/of natuurlijke grondstoffen. Ook biedt het ruimte voor innovatie en herstructurering op Ladonk. Het aantal arbeidsmigranten binnen de gemeente neemt toe door de aanwezigheid van werkzaamheden waar geen werknemers meer voor te vinden zijn. Daarnaast ontstaat er bij steeds meer mensen een mix van thuiswerken en op kantoor werken. Bovendien zorgt de verandering van boerenbedrijven voor ander soort werk in de landbouw.
- *Inclusieve duurzaamheid:* Op landelijk niveau wordt de doelstelling om energieneutraal te zijn op 2050 gelegd. De gemeente Boxtel streeft ernaar om zo snel mogelijk energieneutraal te zijn en

¹ Centraal Bureau voor de Statistiek: Groei en krimp per gemeente

daarmee haar duurzame samenleving te bevestigen. Er is daarom steeds meer ruimte voor duurzaam verkeer, duurzaam toerisme, duurzaam wonen en duurzame industrie. Klimaatadaptatie wordt steeds belangrijker en er is een toename in circulaire landbouw en bedrijvigheid en deel-mobiliteit. Tegelijkertijd zijn er uitdagingen met betrekking tot water en hittestress. Er wordt gezocht naar nieuwe manieren voor duurzame energie, door bijvoorbeeld natuur-inclusieve zonneparken, of een warmtenet.

3.3 Dromen

Het jaar 2021 ging voor de omgevingsvisie vooral over de dromen voor 2040. Wat vinden we belangrijk? In welke omgeving wonen en leven we prettig in 2040? En welke kwaliteiten zijn er nu al in de gemeente en moeten we behouden? Om daarachter te komen zijn de bewoners van gemeente Boxtel en andere betrokkenen uitgenodigd om mee te dromen over hun ideale toekomstbeeld. Door verschillende vormen van participatie hebben meer dan achthonderd mensen meegedacht over de dromen en kwaliteiten van de gemeente. Zo zijn er ansichtkaarten huis aan huis verspreid, inwonersavonden georganiseerd met Lego Serious Play, en vragen gesteld via Swipocratie. We hebben gemeentelijke sessies gehouden en via een interactieve kaart kon aangegeven worden waar dromen en kwaliteiten van Boxtel thuishoren. Al deze dromen en kwaliteiten hebben we samengevat in een dromentocht: een route door onze gemeente langs de hoogtepunten volgens onze bewoners. De dromentocht kan iedereen online beleven door op het iReport op de icoontjes en wolkjes op de kaart te klikken. Deze icoontjes/wolkjes vertellen dan wat meer over de kwaliteiten en dromen.

Het is ook mogelijk om de dromentocht in het echt te ervaren. De tocht maakt gebruik van het fietsroutenetwerk. Je kunt de route overal oppakken, korter of langer maken, of een gedeelte van de route wandelen. De tocht stuurt je door de levendige kernen en door het groen van het buitengebied, waardoor de dromen en kwaliteiten tot leven komen.

Figuur 5 – Dromentocht Boxtel

Het verslag van het verloop van de participatie en de analyse waar de dromentocht op gebaseerd is staat op <https://ovisie-boxtel.ireporting.nl/tocht>.

3.3.1 Kernkwaliteiten

Bij het dromen is ook gevraagd wat de inwoners nu het meest waarderen aan de gemeente en wat bijvoorbeeld de mooiste plek van de gemeente is. Op basis hiervan zijn de kernkwaliteiten in beeld gebracht.

'Groen, verbonden en ondernemend', vat de belangrijkste kernkwaliteiten van de gemeente Boxtel samen.

- Groen: De kwaliteit van groen zie je terug in de ring van natuur om de gemeente heen, maar ook in het afwisselende landschap en in de aanwezigheid van groen en water in de dorpskernen.
- Verbonden: De gemeente Boxtel ligt centraal tussen de stedendriehoek 's-Hertogenbosch, Eindhoven en Tilburg. Deze zijn goed bereikbaar dankzij het NS-station in Boxtel en door de nabijheid van de A2 en de N624. De verbondenheid is ook terug te vinden in de actieve en betrokken bewoners.
- Ondernemend: De gemeente kent vier levendige dorpskernen waar activiteiten worden georganiseerd. Ook is er veel bedrijvigheid, waardoor je in de gemeente kan wonen én werken.

De gemeente Boxtel kenmerkt zich door een groene omgeving, typisch Brabantse kernen en de stadse voorzieningen in de kern van Boxtel. Door de goede bereikbaarheid over het spoor en de weg is de gemeente goed verbonden met de stedendriehoek. Verbinding is bovendien ook terug te vinden in de saamhorigheid, de gezamenlijke activiteiten en tradities. In onze gemeente wordt er veel samengewerkt. De actieve gemeenschap maakt de gemeente Boxtel een fijne plek om te wonen en te ondernemen.

3.3.2 Dromen voor 2040

Samen met de bewoners van Boxtel en andere betrokkenen hebben we gedroomd over de toekomst van de gemeente. De dromen hebben we samengevat en verdeeld over de vier hoofdthema's van de omgevingsvisie: aangenaam leven, verbindend netwerk, krachtige economie en inclusieve duurzaamheid.

- Aangenaam leven
  - We dromen van verschillende woningen die passen bij onze inwoners
  - We dromen van nog meer groen
  - We dromen ervan om als gemeente meer aandacht te hebben voor gezondheid en leefbaarheid
- Verbindend netwerk
  - We dromen van duurzaam verkeer
  - We dromen van een nog betere bereikbaarheid
  - We dromen van nog meer verbondenheid en samenwerking
- Krachtige economie
  - We dromen van duurzaam ondernemen
  - We dromen van een sterke economie met genoeg banen
  - We dromen van milieuvriendelijke industrie
- Inclusieve duurzaamheid
  - We dromen van klimaatbestendigheid
  - We dromen over combinaties met natuur (bijv. wonen, werken of recreëren)
  - We dromen van energieneutraliteit

4 Ambities

In dit hoofdstuk beschrijven we met de thema's, het bestaande beleid, de kernkwaliteiten en de dromen wat we met de omgevingsvisie willen bereiken, oftewel de **ambities**. De ambities op de verschillende thema's zijn beschreven in § 4.1 en gebaseerd op de bouwstenen (zie hoofdstuk 3).

Het behalen van de ambities kan op verschillende manieren, en de thema's hebben invloed op elkaar. We brengen daarom de ambities met elkaar in verband. Als voor een thema de situatie op dit moment nog ver weg ligt van onze ambitie, dan is dat een **opgave**. De zogeheten 'foto van de leefomgeving' in het OER helpt om de opgaven scherp te krijgen. In deze 'foto van de leefomgeving' staat hoe de gemeente Boxtel er nu en in de toekomst uit ziet als er geen omgevingsvisie zou zijn.

We bekijken de **kansen** om ambities en opgaven van verschillende thema's te combineren. Niet alles is overal mogelijk. Het verbinden van de ambities kan daardoor ook tot **dilemma's** leiden.

Co-creatie

Nu in fase 2 (de Bouwvoorbereiding) bekijken we wat nodig is om dromen te bereiken en of alle dromen wel tegelijk waargemaakt kunnen worden. We hebben kansen en ambities in beeld gebracht. Dit hebben we in co-creatie gedaan. We hebben werksessies gehouden met stakeholders, ketenpartners, de ambtelijke organisatie, het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad. Tijdens deze werksessies hebben we ambities aangescherpt, toegevoegd en uitgewerkt. We hebben aan de aanwezigen gevraagd welke ambities ze belangrijk vinden. Daarnaast hebben we ambities met elkaar verbonden en hebben we gekeken welke ambities met elkaar conflicteren. De resultaten van de werksessies zijn opgenomen in bijlage A2.

Op 24 en 30 mei hebben de werksessie met de stakeholders en ketenpartners plaatsgevonden. Hiervoor hadden we ruim 90 stakeholders en ketenpartners benaderd. Tijdens de werksessies waren 20 organisaties vertegenwoordigd. Iedereen heeft de mogelijkheid gehad om na de laatste werksessie nog schriftelijk te reageren. Van deze mogelijkheid hebben 6 organisaties gebruik gemaakt. Hiervan waren 4 organisaties niet aanwezig tijdens de werksessie en 2 organisaties hebben nog aanvullende informatie aangeleverd.

Op 21 juli vond de werksessie met het college van Burgemeester & Wethouders plaats. Op 19 juli met de gemeenteraad.

Inwoners gaven in deze fase via swipocratie hun mening. Gedurende twee weken konden ze reageren op 20 stellingen en werden er 2 keuzes voorgelegd. 277 inwoners hebben meegedaan. De resultaten van swipocratie zijn opgenomen in bijlage A1. Inwoners geven aan dat ze het belangrijk vinden dat ze in de woonomgeving makkelijk kunnen wandelen en/of fietsen. Ze zouden vaker de fiets pakken als ze er dan sneller zijn dan met de auto. 78% van de deelnemers ziet graag dat de gemeente in 2040 net zoveel energie duurzaam opwekt als verbruikt.

De resultaten van de werksessies en swipocratie zijn meegenomen als input voor het formuleren van de ambities zoals opgenomen in deze rapportage.

4.1 Ambities per hoofdthema

Alle ambities komen voort uit de bouwstenen die benoemd zijn in hoofdstuk 3. Zo kan een ambitie een reactie zijn op een trend of ontwikkeling of kan zij zich richten op de kwaliteiten die behouden moeten worden of is het verbonden. Ook kan ze verbonden zijn met de veranderingen waarover gedroomd wordt als men denkt aan Boxtel in 2040. Per hoofdthema beschrijven we de ambities op hoofdlijnen.

4.1.1 Aangenaam leven

De gemeente Boxtel staat bekend als een groene gemeente, zowel op het gebied van natuur als duurzaamheid. In de kernen vind je veel bomen, parken en water. De Dommel loopt dwars door het centrum van Boxtel en langs Liempde. Vanuit Esch en Lennisheuvel sta je zo aan de Esschestroom, de Kleine Aa of de Beerze. Het groen en het water zorgen voor een fijne leefomgeving en bieden ruimte voor recreatie. De beschikbaarheid van woningen staat echter onder druk. Onder de inwoners is er ook behoefte aan ontmoeting, (basis-)voorzieningen in elke kern en mogelijkheden om te sporten en te bewegen.

Ambitie Aangenaam Leven 1: Het woningaanbod past bij de behoefte. In alle kernen zijn woningen toegevoegd.

Er worden woningen toegevoegd op basis van transformatie (bijvoorbeeld door leegstaande kantoren of winkels te verbouwen tot woningen), verdichting (bijvoorbeeld door het splitsen van grote woningen en percelen) en/of uitbreidingen aan de randen van de kernen. Er is aandacht voor de betaalbaarheid en geschiktheid voor alle doelgroepen door middel van een divers aanbod. Ook zijn er nieuwe en flexibele woonvormen bijgekomen.

Ambitie Aangenaam Leven 2: De basisvoorzieningenstructuur past bij de behoefte van de inwoners.

Inwoners hebben vanuit hun kern toegang tot basisvoorzieningen door de nabijheid of goede bereikbaarheid van de basisvoorzieningen. De basisvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld winkels, zorgorganisaties of onderwijsinstellingen, geven de bewoners de mogelijkheid om elkaar te tegen te komen.

Ambitie Aangenaam Leven 3: De buitenomgeving stimuleert mensen tot meer bewegen en elkaar vaker te ontmoeten.

Er zijn goede fiets- en wandelroutes, (water)speelplaatsen, zitbankjes, pleintjes, open en groene schoolpleinen. De buitenruimte is zoveel mogelijk toegankelijk om te wandelen, fietsen en sporten, waardoor bewegen aantrekkelijker is voor jong en oud. Boxtel heeft een breed sportaanbod dat we in de toekomst willen behouden. Ook zijn er sportvoorzieningen en beweegroutes buiten de deur waar iedereen gebruik van kan maken en elkaar kan ontmoeten. Kunst en cultuur in de fysieke leefomgeving is toegankelijk voor iedereen.

Ambitie Aangenaam Leven 4: De leefomgeving is veilig en gezond.

We nemen de gevolgen voor veiligheid (o.a risico's bij de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen) en bescherming van de gezondheid mee bij de afweging van initiatieven. Overlast door stank en geluid is afgenomen en de kwaliteit van de lucht is verbeterd.

Ambitie Aangenaam Leven 5: Groen en water zijn robuust, verbonden en beleefbaar in ons landschap aanwezig. De cultuurhistorische waarden zijn geborgd en versterkt en de biodiversiteit is toegenomen.

Groenstructuren en erfgoed, bijvoorbeeld oude bomenrijen en sloten, zijn versterkt en met elkaar verbonden. Dat geldt ook voor natuurgebieden en het groen binnen en buiten de bebouwde kom. Het gaat

hierbij om de hoeveelheid en de kwaliteit van het groen en water. Er is meer aandacht voor het behouden, uitbreiden, beschermen en verbeteren van de kwaliteit van de natuurgebieden, landgoederen, monumenten en beekdalen. Dit is zowel voor de natuur (biodiversiteit) als voor de toegankelijkheid en beleving van inwoners. Het toevoegen van bijvoorbeeld hagen, bosjes en poelen, verbetert de biodiversiteit en de beleving. Bedrijven, inwoners en de gemeente werken samen om het groen te onderhouden.

Ambitie Algemeen Leven 6: De veiligheid en de beleving van veiligheid is verbeterd.

De -sociale- veiligheid is beter door zichtbare, goed onderhouden, aantrekkelijke en toegankelijke openbare ruimtes, zoals pleinen, wegen, fiets- en wandelpaden en groen. De fietsroutes en oversteekplaatsen zijn veilig. De verkeersveiligheid en het veiligheidsgevoel zijn verbeterd door te werken volgens de principes van Duurzaam Veilig Verkeer.

4.1.2 Verbindend netwerk

De gemeente Boxtel ligt te midden van de stedendriehoek 's-Hertogenbosch, Tilburg en Eindhoven. De goede verbindingen brengen je snel van en naar de gemeente. Bewoners kunnen gemakkelijk gebruik maken van de voorzieningen van de steden om ons heen. De gemeente is aantrekkelijk en goed bereikbaar voor mensen die er komen werken of recreëren, maar er is nog ruimte voor groei. Ook op sociaal gebied wordt er gewerkt aan verbondenheid. Inwoners organiseren zich om hun ideeën, inzichten en wensen waar te maken. Initiatieven zijn vaak gericht op sociale verbondenheid, ontmoeten, duurzaamheid en samen iets bereiken. Er liggen veel kansen voor een fijn gemeenschapsgevoel binnen de kernen. Ook worden er samenwerkingen opgezocht, bijvoorbeeld met andere gemeenten, de regio of de provincie, om ambities waar te maken.

Ambitie Verbindend Netwerk 1: Er wordt optimaal gebruik gemaakt van duurzame vormen van vervoer.

Het hoogwaardige OV-netwerk (HOV) is uitgebreid met meer treinen en bussen naar 's-Hertogenbosch, Eindhoven en Tilburg. Er zijn meer goede (snel)fietspaden tussen de kernen en de wandelroutes zijn beter en mooier. Dit betekent dat er een uitgebreid netwerk aan (snel)fietspaden en wandelpaden is, met duidelijke bewegwijzering en goede voorzieningen. Ook zijn er meer (elektrische) deelauto's en laadpalen in de kernen te vinden. De kernen zijn autoluw ingericht en een (eigen) auto voor de deur wordt minder vanzelfsprekend. Het aandeel autoverplaatsingen is afgenomen.

Ambitie Verbindend Netwerk 2: De bereikbaarheid is verbeterd door de lokale verbindingen tussen de kernen, het buitengebied en de natuurgebieden te optimaliseren. Hetzelfde geldt voor de regionale verbindingen naar Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Tilburg.

Station Boxtel is de op- en overstaplocatie waar trein, bus, (deel)auto, fietspad en wandelpad samen komen. De kernen en bedrijven zijn goed bereikbaar en toegankelijk voor zowel bewoners als bezoekers van onze gemeente. Dit kan onder andere door slimme verkeerssystemen en infrastructuur die geschikt is voor zelfrijdende auto's.

Ambitie Verbindend Netwerk 3: De kracht van de samenleving wordt optimaal benut door ondersteuning van lokale netwerken en (burger)initiatieven.

We stimuleren gelijke kansen, vrijwilligerswerk en burgerinitiatieven dicht bij de bewoners, in hun eigen netwerk. We ondersteunen het onderwijsnetwerk in onze gemeente en er is aandacht voor duidelijke communicatie. Zoveel mogelijk mensen kunnen langer meedoen met de maatschappij, want als je tot op hoge leeftijd mee kunt doen is er ook minder vereenzaming. Bewoners die een handje extra nodig hebben weten waar ze een helpende hand kunnen vinden, door contact in de buurt.

4.1.3 Krachtige economie

Al in de twaalfde en dertiende eeuw vestigden mensen zich in de gemeente Boxtel, aan de doorgaande route tussen 's-Hertogenbosch en Maastricht. Het centrum werd een plek voor ambacht en ook nu maakt de goede ligging de gemeente Boxtel een interessante plek voor bedrijven en ondernemers. Er is ruimte voor industrie, waardoor de gemeente veel verschillende soorten bedrijven aantrekt en werkgelegenheid creëert. Hierdoor is het mogelijk om in de gemeente Boxtel te wonen én te werken. Er zijn kansen om een groeiende economie en duurzaamheid hand in hand te laten gaan. Er wordt aandacht besteed aan de verdere transitie binnen de landbouw en daarbij zoeken we ook naar oplossingen voor leegstaande stallen.

Ambitie Krachtige Economie 1: Het landelijk gebied is vitaal en het gebruik van het land is in balans met natuurlijke systemen (bodem, water en lucht).

Zo kunnen onze boeren aanvullende functies hebben zoals natuurbeheer, een zorgboerderij of recreatie. De cirkels bij de kringloop zijn zo klein als het kan en zo groot als noodzakelijk. Waar mogelijk combineren we de ontwikkelingen binnen duurzame landbouw met andere opgaven zoals klimaat, water, energie en natuur. Ook is er meer aandacht voor streekproducten en de kwaliteit van voedselproductie.

Ambitie Krachtige Economie 2: De gemeente Boxtel staat bekend als recreatieve bestemming om Het Groene Woud en Van Gogh Nationaal Park te ontdekken. De aantrekkelijke en gastvrije kernen dienen ook als uitvalsbasis voor natuur, cultuur en erfgoed.

De gemeente heeft aantrekkelijke, historische en compacte kernen die worden gekenmerkt door gastvrijheid en een divers aanbod van horeca, overnachtingsplekken, cultuur en winkels. De kernen vormen een uitvalsbasis voor bewoners, recreanten en toeristen om het landschap, de steden en de natuur (bijvoorbeeld de Kampina, Het Groene Woud, van Gogh Nationaal Park) in de buurt te ontdekken.

Ambitie Krachtige Economie 3: De gemeente Boxtel onderscheidt zich door een goed vestigingsklimaat voor duurzame en inclusieve bedrijven.

De gemeente biedt voldoende ruimte aan ondernemers die inzetten op de maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzame initiatieven en de circulaire economie. Er zijn binnen de gemeente broedplaatsen voor innovatie op het gebied van de circulaire en/of biobased economie. Doordat de gemeente samenwerkt met de Regio Noordoost Brabant, Noordoost Brabant Werkt, AgriFood Capital, Brainport, het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen, is er voor iedereen passend werk.

4.1.4 Inclusieve duurzaamheid

De gemeente draagt bij aan de doelen van het klimaatakkoord en er wordt bij woningen en bedrijven rekening gehouden met het milieu. Het duurzame karakter van de gemeente zorgt ervoor dat lokale, duurzame ideeën aangemoedigd worden. Het groen en het water draagt bij aan de biodiversiteit. Het vasthouden van regenwater zorgt voor vergroening en verkoeling in de zomer. Van oudsher is er in de gemeente veel aandacht voor duurzaamheid en ook nu zijn er veel initiatieven uit de samenleving die zich hierop richten. Het is belangrijk dat iedereen die dat wil hieraan mee kan doen.

Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 1: Er is sprake van een goede kwaliteit van de bodem en het water.

De ondergrond (de bodem en watersystemen) speelt een belangrijke rol bij het maken van keuzes voor de inrichting van de leefomgeving. We houden rekening met de effecten van ontwikkelingen op de kwaliteit van de bodem en het watersysteem. Denk hierbij aan het beperken van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het zo min mogelijk verstoren van kwetsbare ondergrond. We stemmen het bovengronds-gebruik beter af op de (on)mogelijkheden die de ondergrond biedt. Er is geen nieuwe

ernstige bodemverontreiniging bij gekomen en kansen worden benut om bestaande bodemverontreiniging op te lossen bij nieuwe ontwikkelingen.

Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 2: Wateroverlast, hittestress en verdroging gaan we zoveel mogelijk tegen met maatregelen.

Water krijgt meer ruimte binnen de gemeente. Dat gaat niet alleen over de beekdalen, maar er is bijvoorbeeld ook meer afwisselend en passend groen dat we gebruiken om water op te vangen en langer vast te houden. Er is minder verhard oppervlak. Dat is goed voor de biodiversiteit en het draagt bij aan verkoeling in warme periodes. Ook zijn er bewoners die meehelpen met groenonderhoud in de straat. Door goede voorlichting weten bewoners hoe je om kan gaan met klimaatadaptie en kiezen ze steeds vaker voor groene daken en groene tuinen die regenwater opvangen. Ruimtelijke ontwikkelingen worden standaard klimaatbestendig uitgevoerd.

Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 3: Het hergebruiken van producten, materialen en grondstoffen is de standaard.

Zo is er bijvoorbeeld minder restafval per inwoner. Bij de inkoop en uitvoering van bouwprojecten werken we 'biobased': een duurzame manier van bouwen waarbij we werken met hernieuwbare grondstoffen en natuurlijke bouwmaterialen (zoals hout, grassoorten of schimmels). Ook gebruiken we minder nieuwe spullen doordat we gebruik maken van lokale kringloop-initiatieven en doordat er steeds meer producten worden gedeeld. Iedereen kan meedoen met de circulaire economie, binnen een eigen woning of via mogelijkheden in de wijk. We helpen inwoners en ondernemers hierbij door goede voorlichting.

Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 4: De gemeente Boxtel is zo snel mogelijk energieneutraal en loopt minstens gelijk op met de regio Noordoost Brabant, het Rijk en de Regionale Energiestrategie (RES) opgave.

Bestaande woningen en bedrijfspanden zijn verduurzaamd en gaan van het aardgas af. Daarmee besparen we energie en wordt er grootschalig energie opgewekt. Het duurzame imago van Boxtel is versterkt. Bewoners en ondernemers weten wat ze zelf kunnen doen om duurzamer te wonen of werken en ze weten wat de voordelen hiervan zijn. De gemeente faciliteert initiatieven, zodat deze haalbaar en betaalbaar zijn voor inwoners en ondernemers.

4.2 Verbindingen tussen de ambities

Sommige ambities zijn goed te combineren of kunnen elkaar zelfs versterken. Andere ambities zijn lastiger te combineren of kunnen zelfs tegenstrijdig zijn. Hieronder beschrijven we de belangrijkste verbindingen.

4.2.1 Kansen

Kansen zijn er wanneer ambities goed te combineren zijn of wanneer ze elkaar versterken. Het is ook een kans wanneer ambities bijdragen aan het behoud of versterken van de kernkwaliteiten: groen, verbonden en ondernemend.

Hieronder benoemen we een deel van de gevonden kansen tussen de ambities. Dit zijn voorbeelden van kansen die tijdens de werksessies benoemd zijn:

- **Ambitie Aangenaam Leven 3: De buitenomgeving stimuleert mensen tot meer bewegen en elkaar vaker te ontmoeten + Aangenaam Leven 6: De veiligheid en de beleving van veiligheid is verbeterd.**

Een goede inrichting en een goed beheer van de buitenomgeving zorgen voor een hoger veiligheidsgevoel. Ook andersom liggen er kansen: een hogere veiligheid op de weg heeft een positief effect op de keuze om te wandelen en fietsen. Een hoger veiligheidsgevoel in de openbare ruimte draagt bij aan het faciliteren van ontmoetingsplaatsen.

- **Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 1: Er is sprake van een goede kwaliteit van de bodem en het water + Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 2: Wateroverlast, hittestress en verdroging gaan we zoveel mogelijk tegen met maatregelen.**

Het behoud van goede bodem- en waterkwaliteit helpt bij voorbereidingen tegen wateroverlast, hittestress en verdroging. Doordat we de ondergrond meenemen in beslissingen over de leefomgeving kunnen er oplossingen worden bedacht die meer klimaatadaptief zijn. Ook liggen er kansen om biodiversiteit te versterken en dragen beide ambities bij aan de kernkwaliteit van gemeente Boxtel als groene gemeente.

- **Ambitie Verbindend Netwerk 2: De bereikbaarheid is verbeterd door de lokale verbindingen tussen de kernen, het buitengebied en de natuurgebieden te optimaliseren. Hetzelfde geldt voor de regionale verbindingen naar Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Tilburg + Ambitie Verbindend Netwerk 3: De kracht van de samenleving wordt optimaal benut door ondersteuning van lokale netwerken en (burger)initiatieven.**

De fysieke verbindingen bieden kansen voor het maken van sociale verbindingen. Een goede bereikbaarheid draagt bij aan het vergroten en versterken van sociale netwerken, waardoor het makkelijker wordt om een helpende hand in de buurt te vinden.

- **Ambitie Aangenaam Leven 1: Het woningaanbod past bij de behoefte. In alle kernen zijn woningen toegevoegd + Ambitie Aangenaam Leven 2: De basisvoorzieningenstructuur past bij de behoefte van de inwoners.**

Het is aangenaam leven als de voorzieningenstructuur in een gebied meegroeit met het woningaanbod. Zo liggen er kansen voor winkels, zorgorganisaties, basisscholen of sportverenigingen als er in een bepaalde wijk meer jonge gezinnen gaan wonen, en kan het in een vergrijzende wijk prettig zijn om meer zorgpunten te hebben.

- **Ambitie Krachtige Economie 1: Het landelijk gebied is vitaal en het gebruik van het land in balans is met natuurlijke systemen (bodem, water en lucht) + Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 2: Wateroverlast, hittestress en verdroging gaan we zoveel mogelijk tegen met maatregelen.**

We willen beter zorgen voor de bodem en het grondwater in onze gemeente. Ook heeft duurzame landbouw een direct effect op een betere natuurkwaliteit. Beide ambities dragen bij aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.

4.2.2 Dilemma's

Dilemma's zijn er wanneer de ene ambitie ten koste gaat, of kan gaan van een andere ambitie. Dit kan ook zijn wanneer belangen tegenstrijdig zijn, of wanneer ambities de kracht van de kernkwaliteiten verminderen. Hieronder benoemen we een deel van de gevonden dilemma's tussen de ambities. Dit zijn voorbeelden van dilemma's die tijdens de werksessies benoemd zijn:

- Ambitie Aangenaam Leven 1: Het woningaanbod past bij de behoefte. In alle kernen zijn woningen toegevoegd + Ambitie Aangenaam Leven 5: Groen en water zijn robuust, verbonden en beleefbaar in ons landschap aanwezig. De cultuurhistorische waarden zijn geborgd en versterkt en de biodiversiteit is toegenomen.**

Het toevoegen van woningen in alle kernen vraagt om ruimte, welke beperkt is. Het kan daarom botsen met de ambitie om de rol van groen en water binnen de gemeente te vergroten, omdat ook deze ambitie om ruimte vraagt. Het toevoegen van woningen, en daarmee het vergroten of verdichten van de bevolking vraagt om creatieve oplossingen, zodat de negatieve invloed op de kwaliteit van het groen, het water en op de biodiversiteit beperkt blijft.
- Ambitie Krachtige Economie 1: Het landelijk gebied is vitaal en het gebruik van het land is in balans met natuurlijke systemen (bodem, water en lucht) + Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 2: Wateroverlast, hittestress en verdroging gaan we zoveel mogelijk tegen met maatregelen.**

Het ontwikkelen van duurzame landbouw vraagt om voldoende ruimte. Tegelijkertijd is er ook groene ruimte nodig om de gemeente klimaatadaptief te maken. De economische functie van landbouw en de prijs van duurzaamheid kan daarom met elkaar in conflict komen.
- Ambitie Aangenaam Leven 1: Het woningaanbod past bij de behoefte. In alle kernen zijn woningen toegevoegd + Ambitie Krachtige Economie 3: De gemeente Boxtel onderscheidt zich door een goed vestigingsklimaat voor duurzame en inclusieve bedrijven.**

Het toevoegen van woningen en het stimuleren van bedrijvigheid biedt kansen, maar leidt ook tot dilemma's. Beide ambities vragen om de ruimte die schaars beschikbaar is. Ook kan bedrijvigheid de kwaliteit van de leefomgeving negatief beïnvloeden.
- Ambitie Aangenaam Leven 1: Het woningaanbod past bij de behoefte. In alle kernen zijn woningen toegevoegd + Ambitie Inclusieve Duurzaamheid 4: De gemeente Boxtel is zo snel mogelijk energieneutraal en loopt minstens gelijk op met de regio Noordoost Brabant, het Rijk en de Regionale Energiestrategie (RES) opgave.**

Bij het bouwen van nieuwe woningen kan er energieneutraal gebouwd worden, wat kansen biedt. Oude, bestaande woningen verduurzamen is daarentegen een stuk moeilijker. Niet elke woning kan makkelijk worden verbouwd en niet iedereen kan de nodige maatregelen om zijn huis energieneutraal te maken betalen.
- Ambitie Verbindend Netwerk 1: Er wordt optimaal gebruik gemaakt van duurzame vormen van vervoer + Ambitie Krachtige Economie 3: De gemeente Boxtel onderscheidt zich door een goed vestigingsklimaat voor duurzame en inclusieve bedrijven.**

Het percentage duurzaam vervoer binnen de regio vergroten kan moeilijker zijn als er meer bedrijvigheid is en is ook afhankelijk van het type bedrijven. De ontwikkelingen voor persoonlijk duurzaam vervoer (zoals een elektrische auto, fiets of openbaar vervoer) gaan sneller dan de ontwikkelingen voor duurzaam logistiek vervoer (zoals een elektrische vrachtwagens of vrachtschip).

5 Uitwerking van de ambities

Met het opstellen en vaststellen van de ambities is fase 2, bouwvoorbereiding, afgerond en gaan we in 2023 verder met fase 3, bouwen (zie hoofdstuk 2, Routekaart omgevingsvisie). In deze volgende fase werken we de ambities uit. Hierbij onderzoeken we hoe de ambities het beste kunnen worden bereikt, en wat dit betekent voor de leefomgeving. In het proces van de omgevingseffectrapportage brengen wij in de 'foto van de leefomgeving' de huidige situatie en bestaande ontwikkeling nog gedetailleerder in kaart, als hulpmiddel en naslagwerk om de ambities verder uit te werken.

Uit de verbinding van de ambities blijkt dat gemeente Boxtel veel belang hecht aan een duurzame transitie van het landelijk gebied en de klimaatopgaven. Ook een passend woningaanbod en een goed vestigingsklimaat is van belang. Zoals hiervoor is beschreven zijn er kansen om ambities te combineren, maar sommige staan op gespannen voet met elkaar. Een deel van de ambities vraagt om dezelfde schaarse ruimte. Er moeten dus ook keuzes worden gemaakt.

In de volgende fase werken we aan de hand van enkele **scenario's** (alternatieven) de mogelijke ruimtelijke keuzes en oplossingsrichtingen uit. Een veel gebruikte manier is dat elk alternatief een verschillende invulling kent vanuit vooral één bepaald thema. Met behulp van de omgevingseffectrapportage brengen we de effecten van scenario's (alternatieven) op de leefomgeving in beeld. Onderdelen uit de verschillende scenario's (alternatieven) kunnen we dan samenbrengen in een voorkeursalternatief voor nieuwe beleid dat in de omgevingsvisie komt.

In de omgevingsvisie lichten we de ruimtelijke keuzes toe en maken we een overzichtskaart van de hele gemeente. Zo is in één oogopslag te zien wat we willen met onze omgeving op de lange termijn. Vanuit de kaart kan worden ingezoomd op de **deelgebieden**.

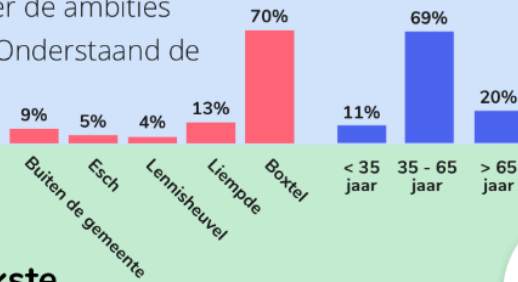

6 Bijlagen

A1 Verslag van Swipocratie

277 inwoners over Boxtel in 2040

In mei en juni 2022 is de mening gevraagd aan inwoners en ondernemers over de ambities voor de toekomst van Boxtel. Onderstaand de resultaten.

Het bouwen van zoveel mogelijk nieuwe woningen is belangrijker dan de plek waar ze worden gebouwd.

58%

42%

Wat vinden de bewoners de belangrijkste ambities voor Boxtel?

Belangrijkste 3

93%

In mijn woonomgeving kan ik makkelijk wandelen en/of fietsen

80%

Ik zou vaker de fiets pakken als ik er sneller ben dan met de auto

78%

In 2040 moet in de gemeente net zoveel energie duurzaam worden opgewekt als er verbruikt wordt

Ook veel genoemd

vindt dat sociale woningbouw en dure koop prima in één straat kunnen

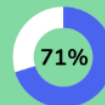
voelt zich betrokken bij de buurt

wil meer investeren in behoud van de natuur, bomen en het landschap

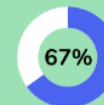
vindt dat het OV netwerk in de regio verbeterd moet worden

maakt zich zorgen over wateroverlast en verdroging in de toekomst

vindt dat in 2040 alle bedrijven duurzaam moeten zijn

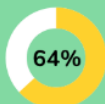

vindt dat in 2040 alle landbouw duurzaam moet zijn

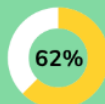

ziet internet als eerste levensbehoefte

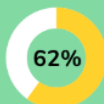
Het minst genoemd

wil winkels en horeca meer concentreren in het centrum

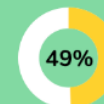
vindt dat buiten meer ontmoetingsplekken moeten zijn

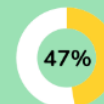
vindt Boxtel een gastvrije gemeente met leuke recreatieve bestemmingen

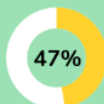
vindt dat Boxtel een grotere rol moet spelen in de regio met meer innovatie, bedrijvigheid en industrie

zou meer willen weten over de geschiedenis van de woonomgeving

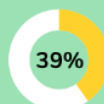
vindt het vervelend om naar een andere kern te gaan voor sport / cultuur

ziet huis isoleren en van het gas af als haalbaar en betaalbaar

heeft last van stank, geluid en trillingen in de omgeving

vindt dat Boxtel met zijn cultuur en geschiedenis veel te bieden heeft voor toeristen

Keuzes voor 2040

A

25%

Ik zou me veiliger voelen als er meer 30 km/u wegen zouden zijn [A] OF als er meer fietspaden worden aangelegd [B]

B

75%

60%

Liever meer geld uitgeven voor duurzaam [A] OF kiezen voor goedkoop en minder duurzaam [B]

40%

meewerkend

boxtel

swipocratie

A2 Resultaat van werksessies over ambities: Overzicht van verbindingen (kansen en dilemma's)

In de eerste fase van de omgevingsvisie zijn dromen opgehaald. Tijdens de tweede fase gingen we over tot het formuleren van ambities en het in verband brengen van verschillende thema's. Hiervoor hebben we tijdens vier werksessies letterlijk verbindingen gelegd tussen ambities, om kansen en dilemma's inzichtelijk te maken. De deelnemers van de werksessies mochten de ambities, uitgeprint op A3, op een plek in de ruimte leggen. Vervolgens zijn er groene en rode draadjes wol tussen de ambities gelegd om ambities met elkaar te verbinden. De draadjes wol tonen daarmee een kans of een dilemma tussen twee of meerdere ambities aan. In de onderstaande figuren is te zien hoe, per werksessie, de ambities met elkaar verbonden zijn.

